

TILL FOTS GENOM GENTRIFIERINGSPROCESSEN

2014-05-12

Av: Movium

Bushwick, Brooklyn, New York. Foto: Karin Andersson

Att vandra i New York är att bokstavligen gå igenom en gentrifieringsprocess, skriver Karin Andersson i sin rapport från stadsdelen Williamsburg. Sällan har hon så tydligt upplevt att en privilegierad grupp har så stor förmåga att appropriera – och oundvikligen förändra – ett område som de redan tagit i anspråk.

När jag i höstas deltog i ett eftersnack till dokumentärfilmen Gut Renovation som utspelar sig mitt i den snabba gentrifieringen av stadsdelen Williamsburg i Brooklyn, New York, hade jag ännu aldrig varit i den mytomspunna staden. Filmen är gjord av konstnären Su Friedrich som lever i ett loft karakteristiskt för stadsdelen och Brooklyn. Hennes grannar är slaktare, bagare och bilmekaniker. De småskaliga industrierna samsas med lastbilar, människor i blåställ och konstnärsateljéer. Det är en miljö som är lätt att romantisera men svår att hitta i Sverige.

När New York City Council 2005 gör en rezoning av Williamsburg förändras förutsättningarna. Marken som varit förbehållna fabriker får bebyggas med bostäder. Markpriserna ökar. Det går snabbt. Den gentrifieringsprocess som klickar igång går snabbt och obarmhärtigt fram. Tegelfabrikerna byts ut mot lyxlägenheter med gym men utan personlighet och det lokala bageriet ersätts av en exklusiv ekologisk matbutik. Su Friedrich är kritisk. Hon tar det personligt. Områdets invånare byts ut, vilket får Su Friedrich att – utan att hålla tillbaka sitt förakt – undra: What's up with all the funny little dogs!?

Utbytta invånare

Några månader senare bor jag själv i en av de byggnader som rests på resterna av det Williamsburg Su Friedrich såg försvinna. Hela byggnaden är som ett gated community, jag kommer inte in utan att registrera mig hos portvakten. Från vårt panoramafönster på fjortonde våningen ser jag hela södra Brooklyn, denna enorma och brokiga massa av byggnader. Tätt, disigt, lågt. Husen går i pastell. De enda högre byggnaderna jag ser finns i centrala Brooklyn.

Williamsburg är långt ifrån den första stadsdel i New York som ser sina byggnader och sina invånare bytas ut. Den socioekonomiska uppgraderingen är snarare typisk för staden. Alla som besökt New York pratar om hur farlig och smutsig staden var när just de var där men att staden nu blivit så säker, oavsett om de var där för fem eller femtio år sedan.

Att vandra mellan New Yorks stadsdelar är som att vandra mellan gentrifieringsprocessens olika stadier. Varenda stadsdel går att placera in på processens tidsaxel. För en stadsplanerare är det en fascinerande upptäcktsfärd. Williamsburg är idag i det stadium i processen där området Dumbo, Down Under the Manhattan Bridge Overpass, var för några år sedan – idag är det New Yorks tech hub. Bushwick, sydost om Williamsburg, befinner sig nu i det stadium Williamsburg var när Su Friedrich älskade stadsdelen. Tegel, tung trafik, hipa barer och restauranger. Invånarna är unga kreativa, immigranter, arbetare.

Folktomt industriområde

Första gången jag besöker Bushwick är det kväll, mörkt och kallt. Tunnelbaneuppgången tar mig rakt ut i ett folktomt industriområde där de flesta av de redan svaga gatlamporna slocknat. Brooklyns hippaste område. Endast en blygsam skylt visar att jag till slut kommit till en av områdets coolaste restauranger. Jag tänker på Su Friedrich. Jag tänker på mig själv. Vi är båda människor som Richard Florida skulle placera i den kreativa klassen. Vi är båda människor som städer vill attrahera. Vi är båda gentrifierare. Vi har båda – hyfsad – ekonomisk möjlighet att välja var vi vill bo och är med och driver en socio- ekonomisk uppgradering.

Jag gissar att Bushwick kommer vara mycket förändrat om tio år. I Williamsburg, som mina amerikanska vänner kallar hipster paradise, verkar dock den snabbt skenande utvecklingen ha stannat av. Jag frågar dem varför. 'Cos the hipsters fight, svarar de. De människor som bor i Williamsburg och identifierar sig med stadsdelen idag vill bevara området i sitt nuvarande tillstånd. Alla tycker att just när de flyttade till området var det i sitt originalskick, alla anser att de flyttade in precis innan det blev häftigt, innan området slutade vara äkta. I Brooklynbaserade bloggar skrivs spaltmeter om äldre hipsters som tycker att nyinflyttade hipsters hotar grannskapets äkthet.

Avstannad utveckling

Många av Williamsburgs nyare invånare motsätter sig lyxvåningar och små hundar i lustiga kläder. Men till skillnad från konstnären Su Friedrich och hennes grannar i det forna arbetarklassområdet verkar de bli lyssnade till, utvecklingen har stannat av. De tillhör den kreativa klassen, många är högutbildade. Deras privilegium ger dem en röst i samhället. De har approprierat Williamsburg, gjort området till sitt. Nu vill de behålla det.

Hittills verkar deras kamp ha lönat sig bättre än den Su Friedrich för i Gut Renovation. Filmen slutar med att hon flyttar.

Denna text är hämtad ur Tidskriften STAD – debatt och reflexion om urbana landskap nummer 4 med temat Ur planerarens händer? Fler artiklar från STAD [finns här»](#)

Du hittar också STAD 4 i Movium [Bokhandel»](#) eller i [Qiozk»](#)